

IR-RELAZZJONIJIET TRANS-ATLANTIČI: L-ISTATI UNITI U L-KANADA

Din l-iskeda informattiva tispjega r-relazzjonijiet tal-Unjoni Ewropea mal-Istati Uniti u l-Kanada, li huma msejsa fuq storja twila kondiviża. It-tlieta li huma huma membri tal-G7, forum intergovernattiv informali li jlaqqa' flimkien ekonomiji avvanzati ewlenin biex jiddiskutu kwistjonijiet ekonomiċi u politiċi.

Fl-indirizzar ta' sfidi globali kumplessi, inklużi tensjonijiet kummerċjali, l-UE tagħti prijorità lid-djalogu u l-kooperazzjoni kemm mal-Istati Uniti kif ukoll mal-Kanada. L-oqsma ewlenin ta' involviment jinkludu l-politika barranija, is-sigurtà u d-difiża, u l-politika kummerċjali u ekonomika.

L-UE hija impenjata li żżomm u ssaħħaħ ir-relazzjonijiet trans-Atlantiċi filwaqt li tadattahom għall-isfidi globali li qed jevolvu. Dan l-approċċ għandu l-għan jiżgura l-istabbiltà u r-reżiljenza u jirrispetta l-ordni internazzjonali bbażat fuq ir-regoli.

IL-BAŽI LEGALI

- [It-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea](#): It-Titolu V jistabbilixxi d-dispożizzjonijiet ġenerali li jirregolaw l-azzjoni esterna tal-Unjoni, kif ukoll id-dispożizzjonijiet speċifiċi dwar il-politika estera u ta' sigurtà komuni.
- [It-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropa](#): L-Artikoli 206 u 207 jistabbilixxu l-bażi legali għall-politika kummerċjali komuni tal-UE, filwaqt li l-Artikoli 216–219 jistabbilixxu l-qafas legali għan-negozjar u l-konklużjoni ta' ftehimiet internazzjonali.
- [Id-Dikjarazzjoni Kongunta tal-1999 dwar l-Istabbiliment tad-Djalogu Trans-Atlantiku tal-Legizlaturi](#).

L-OBJETTIVI

1. Jinzamm djalogu interparlamentari dinamiku mal-Istati Uniti u l-Kanada bil-ħsieb li jissaħħaħ il-fehim reċiproku fuq iż-żewġ naħat tal-Atlantiku.
2. Tissaħħaħ id-diplomazija parlamentari permezz ta' involviment kontinwu mal-partijiet ikkonċernati ewlenin kollha, mill-akkademja sas-soċjetà ċivili u s-settur privat.
3. Jissaħħu r-relazzjonijiet tal-UE kemm mal-Kanada kif ukoll mal-Istati Uniti u tiġi ssorveljata l-kooperazzjoni f'diversi oqsma ta' politika barranija u domestika u kuntesti ġeografiċi.
4. L-UE trid taħdem b'mod kongunt mal-Kanada u mal-Istati Uniti biex tiddefendi l-multilateralizmu, l-ordni internazzjonali bbażat fuq ir-regoli u l-valuri demokratiċi f'ambjent ġeopolitiku dejjem aktar diffiċli.

ID-DJALOGU POLITIKU BEJN L-UE U L-ISTATI UNITI

L-Istati Uniti ilhom żmien twil l-eqreb u l-aktar sieħeb importanti tal-UE fil-politika barranija, ekonomika u tad-difiża. Din ir-relazzjoni hija mirfuda mill-akbar sħubija kummerċjali u ta' investiment fid-dinja. Tradizzjonalment, il-kooperazzjoni mill-qrib dwar is-sigurtà, il-kummerċ u l-ekonomija żgurat li s-sħubija bejn l-UE u l-Istati Uniti tkun effettiva biex tindirizza l-isfidi globali. Ir-relazzjoni hija multidimensjonali u qed tevolvi b'mod kostanti biex tindirizza sfidi godda permezz ta' djalogu kontinwu, li huwa essenzjali biex jiġu indirizzati b'mod effettiv kwistjonijiet komuni, bħall-governanza globali.

Bl-inawgurazzjoni ta' Donald J. Trump bħala s-47 President tal-Istati Uniti fl-20 ta' Jannar 2025, il-Partit Repubblikan b'mod ġenerali għandu s-saħħa tal-poter fit-tliet organi tal-gvern federali (peress li jikkontrolla kemm il-presidenza kif ukoll il-maġġoranza fiż-żewġ kmamar tal-119-il Kungress). It-tieni mandat tal-President Trump reġa' qajjem ir-raġunament ewlieni "America First", li wassal għall-applikazzjoni tal-kundizzjonalità għall-impenji ewlenin kollha tal-politika barranija tal-Istati Uniti.

Fir-[riżoluzzjoni tiegħu tal-21 ta' Jannar 2026 dwar l-implimentazzjoni tal-politika estera u ta' sigurtà komuni \(PESK\) – rapport annwali 2025](#), il-Parlament jesprimi d-dispijaċir tiegħu għall-approċċ aktar tranżazzjonali tal-amministrazzjoni tal-Istati Uniti għall-politika barranija, li huwa kkaratterizzat minn impenn imnaqqas għall-multilateralizmu u s-sigurtà Ewropea.

IR-RELAZZJONIJIET EKONOMIĊI BEJN L-UE U L-ISTATI UNITI

L-UE u l-Istati Uniti huma [l-akbar sħab kummerċjali u ta' investiment ta' xulxin](#). Huma jikkondividu relazzjoni ekonomika robusta u interkonnessa.

Bħalissa, L-UE u l-Istati Uniti qed jimplimentaw it-termini tad-[dikjarazzjoni kongunta dwar qafas bejn l-Istati Uniti u l-Unjoni Ewropea dwar ftehim dwar kummerċ reċiprodu, ġust u bbilancjat](#), li ġiet ippubblikata fil-21 ta' Awwissu 2025 wara li l-President tal-Kummissjoni Ursula von der Leyen u l-President Trump laħqu ftehim politiku f'Turnberry, l-Iskozja, fis-27 ta' Lulju 2025.

Digà ttieħdu passi importanti fil-proċess ta' implimentazzjoni, b'mod partikolari fir-rigward tat-tariffi.

L-Istati Uniti ħarġu ordnijiet eżekuttivi u adottaw miżuri ta' implimentazzjoni li jintroduċu limitu tariffarju u li jeżentaw prodotti speċifiċi tal-UE mit-tariffi.

Min-naħa tal-UE, fit-28 ta' Awwissu 2025, il-Kummissjoni ressqet [żewġ proposti legiżlattivi dwar l-implimentazzjoni tal-ftehim kummerċjali bejn l-UE u l-Istati Uniti](#):

- [proposta li tagħti lill-merkanzija tal-Istati Uniti aċċess preferenzjali għas-suq tal-UE](#),
- [proposta li testendi r-reġim eżistenti ta' tariffa żero fuq l-importazzjonijiet ta' ċerti tipi ta' awwista](#).

Fis-26 ta' Marzu 2026, il-Parlament adotta l-[pożizzjoni tiegħu dwar iż-żewġ proposti għal ftehim kummerċjali bejn l-UE u l-Istati Uniti](#) fil-plenarja. It-testi appoġġjati mill-Parlament jinkludu l-karatteristiċi addizzjonali li ġejjin.

- Klawsola ta' sospensjoni: il-preferenzi tariffarji se jiġu sospizi jekk l-Istati Uniti jintroduċu tariffi ġodda.
- Klawsola ta' attivazzjoni: il-preferenzi tariffarji se jidhru fis-seħħ biss jekk l-Istati Uniti jirrispettaw l-impenji tagħhom.
- Klawsola ta' estinzjoni: il-preferenzi tariffarji se jiskadu fil-31 ta' Marzu 2028 sakemm ma jiġgeddux.

Iż-żewġ koleġiżlaturi tal-UE – il-Parlament u l-Kunsill – issa jistgħu jidhru f'negozjati skont il-proċedura legiżlattiva ordinarja biex jaqblu dwar il-forma finali tal-legiżlazzjoni. Ladarba jkunu għamlu dan, it-tnaqqis fit-tariffi tal-UE jista' jidhru fis-seħħ.

IR-RWOL TAL-PARLAMENT EWROPEW – IL-PROĊESS TAD-DJALOGU TRANS-ATLANTIKU TAL-LEĠIŻLATURI

Ir-relazzjoni bejn il-Parlament u l-Kongress tal-Istati Uniti, li tmur lura għall-1972, ġiet aġġornata u istituzzjonalizzata bl-istabbiliment tad-Dialogu Trans-Atlantiku tal-Legiżlaturi (TLD) fl-1999. Id-dialogu jlaqqa' flimkien lill-Membri tal-Parlament Ewropew mal-Membri tal-Kamra tar-Rappreżentanti tal-Istati Uniti darbtejn fis-sena, u l-post fejn jiltaqgħu jalterna bejn l-Ewropa u l-Istati Uniti. Meta dawn il-laqqgħat isiru fl-Ewropa normalment isiru fil-belt kapitali tal-pajjiż li jkollu l-presidenza b'rotazzjoni tal-Kunsill.

Il-legiżlaturi li jattendu dawn il-laqqgħat jaqsmu fehmiet dwar kwistjonijiet politiċi ewlenin ta' interess reċiproku, bħalma huma, fost oħrajn, il-kooperazzjoni kummerċjali u ekonomika, l-isfidi tal-politika barranija, is-sigurtà u d-difiża, l-enerġija u t-teknoloġija diġitali. L-importanza tad-dialogu politiku trans-Atlantiku hija sostanzjali, speċjalment minhabba r-responsabbiltà legiżlattiva u s-setgħa tal-Kongress li jawtorizza l-intervent tal-Istati Uniti fi krizijiet globali u li jsawwar il-partecipazzjoni tal-Istati Uniti fl-istituzzjonijiet ta' governanza globali.

Aktar reċentement, id-90 Laqqgħa Interparlamentari (IPM) bejn l-UE u l-Istati Uniti tat-TLD saret f'Varsavja, il-Polonja, fl-14 u l-15 ta' Ġunju 2025. Il-Membri tal-Parlament Ewropew u tal-Kamra tar-Rappreżentanti ddiskutew ir-relazzjonijiet attwali u futuri bejn l-UE u l-Istati Uniti, inklużi s-sigurtà u d-difiża, ir-relazzjonijiet kummerċjali u ekonomiċi, is-sigurtà tal-enerġija kif ukoll l-intelliġenza artifiċjali u t-teknoloġija diġitali. Fi tmiem il-laqqgħa, iż-żewġ kopresidenti tat-TLD (wieħed mill-Parlament Ewropew u wieħed mill-Kamra tar-Rappreżentanti tal-Istati Uniti) iffirmaw [dikjarazzjoni kongunta li taferma mill-ġdid l-impenn tagħhom li jkomplu jsaħħu r-rabta trans-Atlantika](#). Il-laqqgħat Interparlamentari tat-TLD li jmiss huma mistennija li jsiru f'Ċipru f'Ġunju 2026, u f'California f'Awwissu 2026.

Meta ma tiltaqax b'mod kongunt mal-Kongress tal-Istati Uniti, id-[Delegazzjoni għar-relazzjonijiet mal-Istati Uniti](#) tal-Parlament Ewropew tiltaqa' fi Brussell u fi Strażburgu, u tospita politiċi, ambaxxaturi, akkademiċi u esperti oħra mill-Istati Uniti. Hija waħda

mill-akbar delegazzjonijiet fil-Parlament ([64 Membru u 64 sostitut](#)). Fil-bidu tal-legiżlatura attwali tal-Parlament fl-2024, Brando Benifei (S&D, l-Italja) ġie elett President tad-Delegazzjoni tal-Istati Uniti. Il-laqgħat regolari tad-delegazzjoni jgħinu lill-Membri jkunu infurmati dwar l-iżviluppi politiċi fl-Istati Uniti u dwar ir-relazzjonijiet bejn l-UE u l-Istati Uniti.

ID-DJALOGU POLITIKU BEJN L-UE U L-KANADA

Il-Kanada hija wieħed mill-eqdem u l-eqreb sħab tal-UE. Ir-relazzjoni bejn l-UE u l-Kanada hija bbażata fuq valuri kondiviżi bħad-demokrazija, id-drittijiet tal-bniedem, il-kummerċ ħieles u ġust, u impenn qawwi għall-ordni internazzjonali bbażat fuq ir-regoli. L-UE u l-Kanada jaħdmu flimkien fuq firxa wiesgħa ta' kwistjonijiet, inklużi l-politika barranija, is-sigurtà u d-difiża, il-governanza globali, il-kummerċ, is-sigurtà tal-enerġija, ir-riċerka u l-iżvilupp, l-ambjent u t-tibdil fil-klima. Il-Kanada hija l-ewwel pajjiż mhux Ewropew li pparteċipa fl-[istrument "Azzjoni għas-Sigurtà tal-Ewropa" \(SAFE\)](#), inizjattiva tad-difiża ta' EUR 150 biljun li tgħin lill-Istati Membri tal-UE jinvestu fil-produzzjoni industrijali tad-difiża billi tiffaċilita l-akkwist kollettiv.

Il-kooperazzjoni politika UE-Kanada hija ggwidata mill-[Ftehim ta' Sħubija Strateġika UE-Kanada](#), li ilu jiġi applikat b'mod proviżorju mill-2017. Lil hinn mir-rabtiet bilaterali, l-UE u l-Kanada jaħdmu id f'id ukoll f'fora internazzjonali ewlenin bħan-Nazzjonijiet Uniti, il-G7 u l-G20, fejn il-pożizzjonijiet tagħna spiss ikunu allinjati.

Is-Summit tal-UE-Kanada l-aktar reċenti sar fit-23 ta' Ġunju 2025 fi Brussell. Id-[dikjarazzjoni konġunta tal-mexxejja bit-titolu "Enduring Partnership, Ambitious Agenda"](#) (Sħubija dejjiema, Agenda Ambizzjuża) stabbiliet pjan ambizzjuż li jħares 'il quddiem biex tissaħħaħ il-kooperazzjoni f'diversi oqsma. Is-[Sħubija għas-Sigurtà u d-Difiża](#) l-ġdida tirrappreżenta pass importanti fir-relazzjonijiet bilaterali, li jindika impenn kondiviż għall-istabbiltà globali. Bħalissa, għaddejjin negozjati dwar ftehim kummerċjali diġitali bejn l-UE u l-Kanada, bl-għan li jiġi ffaċilitat kummerċ diġitali transfruntier aktar sikur u bla xkiel għan-negozji, filwaqt li jissaħħu l-protezzjonijiet online għall-konsumaturi.

Il-[Ftehim bejn l-UE u l-Kanada dwar it-trasferiment u l-ipproċessar ta' data tar-registru tal-ismijiet tal-passiġġieri](#) ġie approvat mill-Parlament f'Marzu 2025 u jipprovdi protezzjoni tal-privatezza b'saħħitha għall-passiġġieri, filwaqt li javvanza wkoll l-isforzi konġunti mill-Kanada u l-UE fil-ġlieda kontra t-terroriżmu u l-kriminalità tranżnazzjonali serja.

Fil-11 ta' Marzu 2026, il-Parlament adotta [rakkomandazzjoni dwar it-tisħiħ tal-kooperazzjoni bejn l-UE u l-Kanada](#), li tindika interess qawwi fl-approfondiment tal-kollaborazzjoni f'oqsma bħall-kummerċ, is-sigurtà u d-difiża, il-governanza globali, l-Artiku u r-rabtiet bejn il-persuni.

IR-RELAZZJONIJIET BEJN L-UE U L-KANADA

L-UE u l-Kanada huma fost l-akbar negozjanti fid-dinja kemm ta' oġġetti kif ukoll ta' servizzi. L-UE hija t-tieni l-akbar sieħeb kummerċjali tal-Kanada, wara l-Istati Uniti, filwaqt li l-Kanada hija t-12-il l-akbar sieħeb kummerċjali tal-UE. Ir-relazzjonijiet ekonomiċi u kummerċjali bejn l-[UE u l-Kanada huma rregolati mill-Ftehim Ekonomiku u Kummerċjali Komprensiv](#) (CETA) bejn l-UE u l-Kanada, li ilu jiġi applikat b'mod

provizorju mill-2017. Dan jidhol fis-seħħ bis-sħiħ ladarba jiġi rratifikat mill-Istati Membri kollha tal-UE.

Is-CETA tejjeb b'mod konsiderevoli r-[relazzjonijiet ekonomiċi, kummerċjali u ta' investiment](#) bejn l-UE u l-Kanada, u fetaħ is-swieq, inkluż għall-akkwist pubbliku. Is-CETA rrizulta f'żieda ta' aktar minn 63% fil-kummerċ tal-merkanzija mill-2017, u fl-2024 laħaq EUR 75.6 biljun.

Is-CETA ħoloq ukoll opportunitajiet ta' tkabbir sostenibbli u rrifletta valuri kondiviżi permezz tal-Kapitolu tiegħu dwar il-Kummerċ u l-Iżvilupp Sostenibbli u l-[firxa wiesgħa ta' djalogi tas-CETA](#), inkluż forum regolari tas-soċjetà ċivili. Is-CETA kien l-ewwel ftehim kummerċjali bilaterali tal-UE li jinkludi sistema ta' qorti tal-investiment speċjali għas-soluzzjoni ta' tilwim bejn l-investituri u l-Istati.

F'Ġunju 2021, l-UE u l-Kanada ffirmaw is-[sħubija strategika tagħhom dwar il-materja prima](#) biex imexxu 'l quddiem l-integrazzjoni tal-ktajjen tal-valur tal-materja prima u jqawwu l-kollaborazzjoni fil-qasam tax-xjenza, it-teknoloġija u l-innovazzjoni, kif ukoll il-kriterji u l-istandards ambjentali, soċjali u ta' governanza, bejn il-partijiet.

Fis-17 ta' Jannar 2024, il-Parlament adotta [riżoluzzjoni dwar l-implimentazzjoni tas-CETA](#).

IR-RWOL TAL-PARLAMENT EWROPEW – LAQGHA INTERPARLAMENTARI UE-KANADA

Għal kważi 50 sena, il-Membri tad-[Delegazzjoni tal-Parlament Ewropew għar-relazzjonijiet mal-Kanada](#) u l-kontropartijiet Kanadiżi tagħhom fl-[Assoċjazzjoni Parlamentari Kanada-Ewropa](#) ltaqgħu kull sena għal-laqqgħat interparlamentari. Dawn il-laqqgħat isiru b'mod alternat fl-UE u fil-Kanada u jippermettu lir-rappreżentanti eletti jiddiskutu l-iżviluppi politiċi u jiskambjaw fehmiet dwar kwistjonijiet ta' interess reċiproku.

It-43 laqqgħa interparlamentari bejn l-UE u l-Kanada saret fis-27 u t-28 ta' Ottubru 2025 f'Ottawa. Id-dibattiti ffukaw fuq it-tisħiħ tal-kummerċ u s-sigurtà tal-enerġija, l-iżgurar ta' żvilupp u governanza responsabbli tal-IA u t-tisħiħ tal-kooperazzjoni bejn l-UE u l-Kanada fil-qasam tas-sigurtà u d-difiża. Fi tmien il-laqqgħa nħarġet [dikjarazzjoni kongunta bit-titolu "Exploring new partnerships in transatlantic cooperation"](#) (Nesploraw sħubijiet godda fil-kooperazzjoni trans-Atlantika).

Fil-bidu tal-leġiżlatura attwali tal-Parlament fl-2024, Javier Moreno Sánchez (S&D, Spanja) ġie elett President tad-Delegazzjoni tal-Parlament Ewropew għar-relazzjonijiet mal-Kanada. Il-laqqgħat regolari tad-delegazzjoni jgħinu lill-Membri tal-PE jkunu infurmati dwar l-iżviluppi politiċi fil-Kanada u dwar ir-relazzjonijiet bejn l-UE u l-Kanada. Il-membri tal-Parlament Kanadiż xi drabi jingħaqdu mad-diskussjonijiet b'mod remot. Dawn il-laqqgħat huma parti importanti mid-diplomazija parlamentari, jgħinu biex jissaħħu r-rabtiet, jiġi promoss id-djalogu u jinstabu prijoritajiet kondiviżi.

Din l-iskeda informattiva hija mħejjija mill-Unità tar-Relazzjonijiet Trans-Atlantiċi u l-Governanza Globali tal-Parlament Ewropew. Għal aktar informazzjoni, jekk

jogħgħbok żur is-siti web tad-[Delegazzjoni għar-relazzjonijiet mal-Istati Uniti \(D-US\)](#) u tad-[Delegazzjoni għar-relazzjonijiet mal-Kanada \(D-CA\)](#).

Tuula Turunen / KADRI PARIS
04/2026